РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мониордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 8-го червня 1918. Ч. 68. — VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, June 8, 1918. No. 68.

НАСТУП НІМЦІВ НА ПАРИЖ ЗДЕРЖАНИЙ.

Аліянти надіють ся нового німецького наступу в иншім місци боєвого фронту.

Премієри держав аліянтів ухвалили утворити зєдинену і независиму польську державу.

Німці позачиняли всі польські школи в Холмщині.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

В ХОЛМЩИНІ ВЕДЕТЬ СЯ ПРОПАҐАНДА В КОРИСТЬ УКРАЇНЦІВ.

Німецькі власти зачинили всі польські школи.

ЦІРІХ (Швайцарія), 6. червня. — Варшавська часопись „Курєр Польский" доносить, **що німецькі власти розпочали в Холмщині діяльну пропаґанду в користь українських домагань щодо сеї території.**

Німецькі власти зачинили всі польські школи і розіслали по цілім краю урядників, щоби збивали давні претенсії Поляків.

Населене в многих повітах побило тяжко аґентів, за що Німці покарали, накладаючи на винних тяжкі кари.

ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ІДЕ У ВІДВІДИНИ ДО НІМЕЦЬКОГО І АВСТРІЙСЬКОГО ЦІСАРІВ.

АМСТЕРДАМ, 6. червня. — Київський кореспондент німецької часописи „Дісельдорфер Нахріхтен" доносить, що **український диктатор, ґен. Скоропадський, має небавом удати ся за границю, щоби відвідати німецького і австрійського цісарів.**

Справа Польщі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АЛІЯНТИ УХВАЛИЛИ УТВОРИТИ НЕЗАВИСИМУ ПОЛЬСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Виразили свої симпатії з національними змаганями Чехів і полудневих Славян до свободи.

ЛОНДОН, 5. червня. — Премієр Ллойд Джордж, секретар загр. справ Балфур, секретар війни Мілнер, секретар воздушної фльоти Вейр і шеф ґен. штабу, ґен. Вілсон, повернули нині з Парижа, де брали участь в шестім засіданю головної военної ради аліянтів.

Урядовий звіт з перебігу нарад звучить:

„На конференції у Версалю премієри Анґлії, Франції і Італії згодили ся на слідуючу заяву:

„Утворене злученої независимої польської держави, з вільним доступом до моря, становить одно з услівій тривалого і справедливого мира та панованя права в Европі

„Аліянти приймили зі задоволенем заяву американського секретаря заграничних справ, з якою вони годять ся, виражаючи свою найбільшу симпатію з національними змаганями Чехів і полудневих Славян до свободи".

В Росії:

(True translation filed with the Poststmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

МОСКАЛІ ДОМАГАЮТЬ СЯ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ ДЛЯ СЕБЕ.

ПАРИЖ, 6. червня. — Російський большевицький міністер загр. справ, Чічерін, вислав бездротну телеграму до амбасадора Йоффе в Берліні, в якій повідомляє, **що большевицьке правительство годить ся на те, щоби чорноморська фльота піддала ся Німцям, однак під услівем, щоби по заключеня загального мира Німеччина вернула кораблї Росії назад і до сього часу їх не уживала. Також поставлено ще й друге услівє, а іменно, щоби Німці зовсім здержали дальший наступ.**

Соціяліст Плеханов помер.

СТОКГОЛЬМ, 6. червня. — **Юрій Плеханов,** один з найвизначнійших провідників радикального руху в Росії і бувший член в кабінеті Керенського, помер.

Будучи радикальним соціялістом, він не годив ся з політикою большевиків.

В Австрії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Важнійші резолюції соціялістичного конґресу у Відни.

АМСТЕРДАМ, 6. червня. — На конґресі соціял-демократичної партії у Відни ухвалено вислати до правительств центральних держав поклик, щоби вони зробили мирове предложене на слідуючих услівях:

1. Ліґа держав, загальне розоружене і міжнародний трибунал.

2. Мир без заборів і відшкодованя.

3. Право самовизначеня для пограничних країв, які відділено від Росії.

Конґрес ухвалив також резолюцію, жадаючи безпроволочного екликаня засіданя парляменту, на якім мала би бути переведена дискусія над заключеними мировими договорами, заки вони будуть потверджені (ратифіковані).

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА ВІДБИЛИ ВСІ НАПАДИ НІМЦІВ.

Віднесли успіхи в кількох місцевих боях.

ПАРИЖ, 5. червня. — Французький урядовий звіт звучить:

„В протягу дня неприятель робив зусиля в ріжних місцях боєвого фронту, щоби посунути ся наперед, але всі напади відбито з тяжкими втратами для неприятеля. **Зусиля Німців, щоби коло Монталяґаш переправити ся через ріку Оаз,ударемнено.**

„На північ від ріки Ени наші війска відзискали весь терен, який неприятель заняв був коло Венґр. Ми полонили понад 150 Німців і здобули кілька машинових крісів.

„В околиці Лонпон відперто Німців, яким вдало ся зразу вдерти до ліса коло Шавіні. В наших руках остало 150 полонених.

„На прочім боєвім фронті положенє не змінило ся".

НА БОЄВІМ ФРОНТІ НЕ ЗАЙШЛА ЗМІНА.

На цілім фронті замітна лише чинність патруль.

БЕРЛІН, 5. червня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„На цілім боевім фронті в Бельгії і Франції не зайшла жадна зміна.

„У Фляндрії патрулї зробили кілька випадів, повертаючи з полоненими.

„Взагалі на цілім фронті є замітна лише жива чинність патруль і декуди відбуває ся оживлена перестрілка артилерії.

„Поширюючи свої успіхи на полудневім березї ріки Ени, наші війска відперли неприятеля в напрямі Ембдемі і Кютрі, здобувши його становища коло Доміє.

„По обох сторонах ріки Урк прийшло лише до місцевих боїв".

ФРАНЦУЗИ ЗДЕРЖАЛИ ЗОВСІМ НАСТУП НА ПАРИЖ.

Француська-американські війска полонили 270 Німців.

ПАРИЖ, 6. червня. — Француський урядовий звіт звучить:

„В протягу дня прийшло лише до льокальних боїв здовж цілого фронту. На захід від Лонпон наші війска при помочи тенків зробили напад, беручи трохи полонених.

„Між ріками Урк і Марн французькі і американські війска посунули ся в околиці Веіл-ля-Потері о цілий кільометер наперед. 270 полонених, між тими 10 офіцирів, опинило ся в наших руках.

„Між Марною і Ремс неприятель перевів ряд нападів, але всі ударемнено.

„Дальше на північ німецькі війска заняли були село Бліні. Анґлійці перевели протинаступ, відзискуючи утрачений терен.

„Дня 5. червня знищено або ушкоджено 19 німецьких літаків".

НІМЦІ ДОНОСЯТЬ ЛИШЕ ПРО МІСЦЕВІ БОЇ.

Від 27. мая военна добича складаєть ся з 55.000 полонених, 656 гармат і поверх 2.000 маш. крісів.

БЕРЛІН, 6. червня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„Французи постійно бомбардують місцевість Шато Тієрі.

„Военна добича армій німецького наслідника престола після дотеперішних обчислень виносить: 55.000 полонених, між тими поверх 1.500 офіцирів, 656 гармат і понад 2.000 машинових крісів.

„На боєвім фронті місцями оживлена перестрілка артилерії. При випадах патруль зловлено трохи полонених.

„Положене на боевім фронті не змінило ся. Підчас місцевих боїв коло Понтоаз (на полудне від Нойон) і коло Савіє наші війска заняли неприятельські окопи.

„В протягу двох послідних днів зістрілено 46 літаків і 4 бальони".

ФРАНЦІЯ БУДЕ БОРОТИ СЯ ДО ПОСЛІДНОГО.

Премієрови ухвалено вотум довіря 377 голосами проти 110.

ПАРИЖ, 5. червня. — **Французький премієр Клемансо одержав вчера величезною більшостию вотум довіря проти зусиль соціялістів, які намагали ся змусити парлямент до дискусії над причинами послідної невдачі війск аліянтів підчас наступу Німців над Марну. Палата послів дала отсим до пізнаня, що Франція не думає зуживати свою енерґію на справи, які не стоять в безпосередній звязи зі усильним дальшим веденем війни.**

Говорячи про военне положене, премієр не закривав дійсности, але представив її в нагих фактах.

„Упадок Росії, — говорив він — уможливив неприятелеви увільнити міліонову армію і кинути її проти наших війск. Кождий се зрозуміє, що серед таких відносин наш боєвий фронт мусів в деяких місцях подати ся назад під сильним напором числом сильнійшого неприятеля. Нераз лучало ся, що нашим жовнірам приходило бороти ся проти пять разів сильнійшого неприятеля, не спавши по три і чотири дні. Втрати нашого союзника, Анґлії, в сій боротьбі були більші ніж ми могли припускати.

„Положенє наших армій стало небезпечне, але помимо того всього я не бачу, щоби довіре до армій було захитане. Щодо правительства, то воно буде старати ся дальше вести війну з як найбільшою завзятостию. Ми ніколи не піддамо ся. Коли ви з нас невдоволені, проженіть нас. Се ваша річ про се рішати.

„Перед нами одна ціль — остаточна побіда. Наша видатність щораз меньша, бо меньшає число війск. Але тесаме діеть ся і в Німеччині. Коли тимчасом Американці прибувають в щораз то більшім числі, щоби взяти участь в остаточній побіді".

Вотум довізя ухвалено правительству Клеманса 377 голосами проти 110. Проти голосували лише соціялісти і горстка радикальних соціялістів, колишної сильної партії, на яку опирав свого часу свою власть Кайо, котрий ожидає тепер суду.

Пляни аліянтів на случай втрати Парижа або пристаний готові.

ВАШІНҐТОН, 5. червня.—Як доносять з достовірних жерел, на послідній військовій конференції аліянтів у Версалю (коло Парижа) **принято военні пляни на случай коли би арміям аліянтів прийшло ся опорожнити Париж, або пристани, як Кале і Бульонь, або вкінци, коли би Італійці були приневолені уступити з теперішного боевого фронту на історичну лінію здовж ріки Адижі.**

Такі пляни були вже від давна уложені з углядненем кождої повисшої можливости.

Се не означає однак, щоби дійсно була вже поважна небезпека щодо втрати Парижа або пристаний. Сього вимагає звичайна військова осторожність, яка наказує готовість на всяку евентуальність.

Аліянти надіють ся нового наступу Німців.

ЛОНДОН, 6. червня.—**Французькі знавці військові надіють ся, що Німці розпічнуть небавом новий наступ на иншим місци боевого фронту, можливо, що на фронті Нойон-Мондідіє.** Однак є можливе, що Німці зроблять новий наступ на зовсім иншім фронті. Як покажеть ся, Німці придержують ся тепер слідуючої тактики: **наступати в однім місци так довго, доки можна, а відтак робити наступ в другім місци, приневолюючи в сей спосіб противника, переносити свої резерви з одного місця на друге.**

Німці нагромаджують великі війска в околиці Туль.

ПАРИЖ, 6. червня. — **Американські патрулї доносять, що на північний захід від Туль за неприятельським боевим фронтом завважано великі транспорти німецьких війск.**

Подібне спостережене зробили також і летуни, які у своїм звіті доносять, що бачили рівночасно велике число комиців зелізничих машин.

Припускають, **що Німці роблять приготованя до переведеня наступу на боеву лінію американських війск в околиці Ст. Міґель.**

Німецькі воздушні дредноти.

ПАРИЖ, 5. червня. — Урядовий звіт доносить про зістрілене у віддаленю 28 миль від Парижа **величезного німецького літака, який був заосомтрений у 4 мотори і якого залога складала ся з 8 людий.** Урядовий звіт звучить:

„Наші летуни були дуже чинні здовж цілого боевого фронту. Дня 4. червня наші літаки кинули на неприятеля поверх 17 тон бомб. В ночи з 4. червня на 5. червня кинули вони 14 тон бомб на зелізничі стації у Фісм, Фер-ан-Тарденоа, Роє і Борен.

„Чотири ворожі літаки зістрілено. В ночи з 1. червня на 2. червня в околиці Нантель-ле-Оден зістрілено величезний чотиромоторовий літак. Його залогу, зложену з 8 людий, взято в полон".

Американський ґенерал Мічі помер нагло у Франції.

ПАРИЖ, 6. червня. — Ґенерал Роберт Мічі, командант американської бриґади, помер нагло, коли їхав зелізницею недалеко Руен. Ґенерал не був хорий, і тому смерть була несподіванкою.

80 американських лікарів згинуло на поли бою.

Ґенеральний лікар Віл. Ч. Ґорґас, промовляючи до студентів медицини нюйорського університету, заявив, що медичний департамент американський потерпів розмірно більші втрати ніж всякий инший департамент, який бере участь у війні.

Дальше заявив він, що на случай дво-літного треваня війни в Злучених Державах дасть ся завважити подібний брак лікарів, як се тепер має місце в Анґлії.

Ґенеральний лікар, Ґорґас, подав до відома, що в службі згинуло 80 лікарів, з того 20 підчас битви.

Напад підводних лодок.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ДОРОГА ДО ФРАНЦІЇ МУСИТЬ БУТИ ЗАПЕЗПЕЧЕНА.

Транспорти війска, амуниції і поживи до Франції — на першім місци.

ВАШІНҐТОН, 5. червня. — **Отверта дорога до Франції! Першим і найважнійшим обовязком Злучених Держав є, щоби ся дорога позістала й на будуче отверта. Все проче є другорядної ваги.**

Секретар маринарки, Данелс, заявив нині рано:

„Нашим першим обовязком е подбати, щоби наші жовніри, наша амуніція і пожива для аліянтів безпечно переходили через Атлянтійський океан та щоби ся дорога була все отверта. Се зробила наша фльота і буде старати ся, щоби воно й надальше так позістало".

Адміністрація мала до вибору, або удержати дорогу отверту для комунікації між нашим краєм і аліянтами, або хоронити нашу побережну мореплавбу.

Тут адміністрація довго не вагала ся. Вона вибрала перше. Що до другої справи то вона зробить також в будучности все, щоби лише забезпечити побереже від можливих нападів зі сторони Німців.

Остання діяльність німецьких підводних лодок на американських морях мала подвійну ціль:

1. Перервати всі комунікаційні лінї, иншими словами, замкнути доступ до Франції.

2. Викликати заколот і відвернути нашу увагу від головної праці, щоби виграти війну, а звернути її на якусь роботу підрядну, як ловлене лодок.

Перша ціль Німцям не удала ся, бо в противнім случаю підводні лодки затопили би транспорт з війском, амуніцією або поживою. Німецькі лодки, не маючи спромоги нищити великі кораблі, нищать меньші. Їх ціль є налякати нас, щоби ми зі страху себе забезпечували, а забули на властиву нашу задачу — виграти війну.

Чотири нові жертви підводних лодок.

ВАШІНҐТОН, 6. червня. — Німецькі підводні лодки продовжають дальше свою діяльність здовж побережа Атлянтійського океану.

Вісти доносять про затоплене слідуючих кораблів:

„Айбсвольд" (норвеський паровий корабель) 1.570 тон.

„Сем Менджел" (вітрильний) 700 тон.

„Едвард Бердс" (вітрильний) 279 тон.

„Гарпатіен" (англійський паровий корабель) 4.500 тон.

Дотепер виносять втрати 15 кораблів на 30.702 тон. Між затопленими кораблями було 13 американських, один норвеський і один англійський.

28 міл. долярів на забезпечене побережа.

ВАШІНҐТОН, 6. червня. — Секретар війни, Бейкер, предложив у фінансовій комісії жадане, **щоби квоту 28 міліонів долярів призначити на будову постійних стацій для літаків і бальонів здовж побереж Злучених Держав.**

До сього кроку змушує правительство небезпека, яка грозить побережним містам на

(Продовжене на стор. 5-ій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Ще справа „великоі Польщі".

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Польські політики і їх ґазети ані руш не можуть забути „великої Польщі", іменно Польщі „од моржа до моржа", такої як вже була у 18. столітю, а яка розпала ся яко неприродний твір.

Старокраєві й американські польські ґазети, научившись як папуґи деклямувати про „історичну Польщу", себто зложену з Польщі, Литви, Білоруси і західної части України, ще й тепер не перестають сеї деклямації. Що за ціль сеї деклямації, годі зрозуміти. Народи — український, білоруський і литовський просто ненавидять польське „крулевство" і всяку пропозицію злуки з ним вважають за жарт або кпини; вони-ж мають уже свої держави, вправді ще не зовсім свобідні, але в кождім разі свобіднійші ніж Польща; а шляхотська Польща, котра сама ще в прусацьких кігтях, замість думати про своє освободжене, гадає думку про поневолене других народів, з тої тільки рації, що вони колись вже були поневолені шляхотською Польщею, отже ніби належало би ще раз стару померлу польську неволю спрактикувати.

За такою „великою Польщею", отже й за неволею Українців, Білорусинів і Литовців, побиваєть ся між иншими польськими ґазетами і шікаґовський „Дзєннік Звйонзкови". В однім з остатних чисел пише він ще про Польщу „од моржа до моржа". Хоче держави побудованої з чужих земель, а названої Польщею, потрібної для „Дзєнніка Звйонзкового" і, як він каже, „для рувноваґі політичней в Европє".

Таку Польщу мали би на гадку „Дзєнніка Звйонзкового" відбудувати для нього, для його компанії і для банкротуючої польської шляхти алїянти...

Однак і Дзєннік Звйонзкови" і його компанія і банкротуюча польська шляхта тут перечисляють ся у своїх рахунках.

* * *

„Дзєннік Звйонзкови" покликуєть ся на отеї слова француського премієра Клємансо:

„З уваги, що Росія завела надії алїянтів, на її місце мусить повстати сильна держава, яка дала би ґарантію, що здержить німецький похід на схід. Такою державою може бути лише: зєдинена, независима і сильна Польща. Утворене такої Польщі вже рішучо порішене; одначе вона мусить бути сильна і длятого мусить відзискати всі землї, які забрали їй Прусаки, Австрійці і Росія. Польща мусить бути така могуча, аби на случай війни змогла сама впоратись з Німеччиною. Се завдане переведуть алїянти без огляду на се, скільки ще крови потече. Бо лише могуча Польща може запевнити мир і удержати політичну рівновагу в Европі".

Сі слова вказували би, що дійсно француський премієр хоче відбудованя історичної Польщі, себто тої, яку розібрано в трох розборах, 1772 р., 1793 р. і 1795 р., значить — Польщі, в якій польська шляхта мала би поневолити часть України, Білорусь і Литву.

Дійсно не хочеть ся вірити, аби премієр француської републики міг подібну політичну програму проголосити, тим більше, що старенький Клємансо є чоловік спосібний і образований. Колиж би одначе се була правда, то се тільки потверджувало би се переконане, яке панує в Европі, що у Франції не знають ані чужих країв ані народів. Нічого иншого старенький Клємансо не міг виказати подібною заявою, коли він дійсно її денебудь і колинебудь зложив, — тільки власне те нещасливе незнане, яке звичайно найбільше мстить ся на своїх авторах. Як би старенький Клємансо знав як слід відносини в східній Европі, то він знав би, що „кляйстер", який лучив давну Польщу, була неволя, неволя в руках польської шляхти; він би знав, що та шляхта, до певної міри, ще не вигибла і, що вона хоче дістати знова до рук давний „кляйстер". Однак вкінци він повинен знати, що на теперішні часи той „кляйстер" вже перестарілий і може хиба удержатись в Азії або в Африці, але в Европі він ні до чого. Така Польща не удержалась би і одного року і алїянти замісць числити на поміч такої Польщі на сході — мусїли би хиба ратувати польське „крулевство" перед тими народами, котрі Польщі не хотять і скорше би її розбили ніж вона повстала.

Через незнане східної Европи старенькому Клємансо легко на словах відбудувати „історичну Польщу", „сильну" і „могучу", і польські ґазети можуть нею на папери тішитись, але дійсна правда — далека від тої нездійснимої мрії вшехпольського варяцтва.

*

[illegible]

Недавно була нарада алїянтів в Верселю (під Парижем), де постановлено боротись за Польщу в її етноґрафічних границях, значить лише з тих земель, де мешкають Поляки. Був там і Клємансо, отже як він передше „загнав ся" 146 літ в зад, то тепер мав „ченс" поправитись. Старому можна простити, що загнав ся був в старовину, — звичайно старий старе думає. Як тепер Поляки побачать, що і старенький Клємансо на старі літа змінив свій погляд про стару Польщу, то може і вони зачнуть поволи приходити до пізнаня правди.

Українці! Робити пора!

Самолюбна політика українських шовіністів, котрі дивили ся на розбите Росії з утїхою, а з байдужностию на зусиля всїх других славянських племен, нині вже, на щастє, пропала на все. Брутальність центральних держав отворила очи всїм. Нині нема одної чесної української душі, котра би не бачила, що у Німців Чех, Поляк, Українець — усі Славяни мають лиш одно імя: „славянська худоба". Бутний Німець забуває, який великий процент „дурних Міхлів" у него самого. Він у своїй зарозумілости вважає німецьку расу за расу „над-людий", а всю Славянщину за погній, що має послужити у користь німецькій культурі.

Ледви сто літ минуло, коли Німеччина стояла розбита, віддана на поталу затїям Наполеона І-го; ледви пів столїтя уплило, коли закріпла німецька єдність, а вже нині забуло ся і давне лихо і боротьба за волю та єдність Німеччини. На місци німецького ідеалїзму ми бачимо нині у всїх Німців жадобу наживи і пановання. Охота бути панами сьвіта зєдинила всі німецькі партії. Найкрайнійші елементи добровольцями пійшли під лад амбітним плянам Гогенцолєрнів.

Нині нема що вже дурити ся тим, немовби страшний спосіб войованя був виключно системою жорстоких Прусаків. Пруський спосіб є всюди. Австрійські, турецькі і болгарські війска на випередки ривалїзують з собою, щоби учинити пекло для всіх побіджених. У Сербії, у Вірменії, в Росії, в Чехії, в Хорватії, а тепер на Україні діють ся зьвірства, про які ані Бельгійці поняте не мають. Повішено 60.000 Сербів та Хорватів. 30.000 в Галичині, сотки тисяч християн Вірменів витяли в день Турки, без розбору полу і віку. З Україною заключили мир, щоби тим лекше зрабувати край. А коли знївечена війною земля не була в спромозі наситити сейчас голодних німецьких вовків, показало ся, що всякі писані умови з Німцем не вартають нічого. Оружем розігнали українське правительство, а на його місци поклали диктатора запроданця, зрадника України, Скоропадського. Скоропадський скоро впаде, та не про него річ. Діло у тім, що Німці ґаздують на Україні, як в завойованім краю, а варварства, яких допускають ся, вказують, що вони мають нас за сьміте, з котрим не треба числити ся, котрого ніяк не треба лякати ся.

Коли може ще є хто між Українцями, який думає, що для свого власного інтересу Німці хотять бачити Україну сильною і приязною для них, і що задлятого вони хотять тільки завести скорий і сильний порядок, нехай отворить очи і побачить отсе:

Німці плянують відтяти цілком Україну від Чорного моря. Усьо побереже разом із чорноморською фльотою хотять віддати свому рабови, Туреччині. Німці не тільки не віддали Україні українських земель в Галичині, Буковині і за Бескидом, але ще хотять кинути кість незгоди межи Поляків і Українців квестією холмсько-волинською.

Цілию Німців у східній Европі є розбити Славянщину на дрібні, слабі держави. У Німеччині роїть ся від всяких князів та герцоґів. От і готові кандидати на королїв і князів розбитої Славянщини. А вже задачею тих будучих короликів буде вести політику межиусобиць, братовбийства. Нехай винищують ся Славяни, нехай пустошать ся краї. Міліони Швабів вже укладають „маршруту", щоби кольоніями пійти в славянські землї. Вже нині величезні обшари колишних січових земель в руках німецьких кольоністів; вже перед війною німецькі кольонізаційні форпости розлїзли ся скрізь по нашій вітчині. А коли Славяни не зрозуміють грізної небезпеки, коли не злучать ся разом проти страшного ворога, німецька саранча хмарою злетить на безборонні землї і випре нас усіх із наших відвічних осель.

Найгрізнійше положене України. Наша батьківщина се найбогатший край. У цілій Европі нема такого обшару земель, богатого рільним ґрунтом і величезними покладами найвартнійших для промислу мінералів. Німеччина з цілим сьвітом готова зробити угоду, щоби тільки могла загарбати Україну. Бо кромі природних богатств, Україна важна для Німеччини яко дорога до Азії. Я міркую, що Німеччина відступила би навіть усі Пруси з балтійським побережем, аби тільки добути неперечислені богатства України і отворити собі дорогу до пребогатої торговиці Востока. Земля Прус є руда і ялова і мине богато часу, заки Німеччина найде охочих до торговлї з нею через балтійські береги. Алїянти не забудуть так скоро науки, не дадуть свого гроша, аби богатів страшний ворог. Алїянти мусять навчити Швабів недостатком, бідою, що не можна розбоєм, зьвірствами, мордованем добивати ся сили і значіня у сьвіті. Море крови, пролятої Тевтонами на се, щоби підбити і поневолити сьвіт, учинить пропасть між ними і цивілізованим сьвітом на довгі-предовгі часи.

Знають про се Німці і длятого шукають виходу на Сході. І коли би їх пляни здійснили ся, вони могли би кпити собі з ворожнечі алїянтів. Сама Україна і дорога до Азії дала би їм більше, ніж колинебудь сподівали ся.

А то всьо сталоб ся коштом українського народу. То не грубий, неотесаний, царський уряд лїзе на Україну. 263 років царської господарки спричинили чимало лиха. Але все те лихолїтє не вбило України. Царі не видерли нам ні землї ні мови. Тепер іде не темна сила Московщини. Се ідуть фахові убийники народів. Се ідуть Німці, потомки тих, що винищили до тла народи: Поморян, Прусів, Лужичан, Полабів. Се ідуть тісами, котрі у Познанщині плянові випирають крок за кроком Поляків, викидаючи польський нарід з прадідних садиб. То вже не неволя, а заглада українського народу дивить ся нам в очи.

І ту роботу заглади вже Німці розпочали. Ми читали, як ґазом троять цілі українські села. Старці, діти, жінки — всі погинули — кількадесять сіл! Не остало ся нікого! Вже стоїть готових кількадесять кольоній для Швабів. В других місцевостях канонами винищують людність. А то тільки початок. То ще робота в „рукавичках".

Супроти тої страшної грози український нарід тут і там хапає за оруже, пробує ставити опір розбишакам. Українські мужики палять добро, щоби не віддати його лукавим наїзникам. Але доси се тільки опір слабосильної дитини проти олбришка.

Се не розумна акція могучого народу, се не мужеський оружний опір, се тільки акт розпуки тих, котрі на своїй шкірі вже почули пазурі пруського тигра. Ми чванимо ся славною минувшиною, що Европу від Азіятів захоронили; ми з Турками віками боролись; ми за волю бились з панами; ми одні з перших зорґаізували демократичні републики по містах та мілітарну републику „Січ". Ми все любили волю понад всьо. Коли утратили її через лиху політику Богдана і лукавство царів та наших зрадників-гетьманів, ми за свободою тужили до розпуки. Ми здіймали ся на повстаня. На шибениці, в тюрму, в каторгу ішли найлучші наші люди — за ту вольну волю України! А тепер, коли нас хотять стерти з лиця землї, коли грозить нам заглада, коли Німці плянують викинути нас із рідної землї, на що ждемо ми, Українці?!

Де поділи ся потомки Січовиків? Де є кубанські козаки, котрі повинні стати осередком Української армії волі?! Де молодіж, де провідники народу, де є наша робота, Українців в Америці? Ми тут не тільки свобідні зробити діло, але ще і поміч запевнив нам президент Вілсон в імени народу Злучених Держав.

Тепер прийшла така хвиля, що жменя нас, Українців в Америці, може віддати вікову прислугу батьківщині у старім краю. Перш усього увійдім в щире порозуміне з усіми Славянами. Не час сварити ся за границі. Уперед всього мусимо виперти ворога поза межі усіх Славян. Се є на тепер одинока ціль.

По всіх місцевостях скликуйте віча Славян. Творіть усюди відділи славянського союза. До екзекутивного комітету вибирайте представників кождого славянського народу. Роботу робіть скоро. Не можна відкладати ані на хвилю. По змозі уряджуйте не тільки віча, але і манїфестаційні походи. Манїфестації розбуджують духа, не дають заспати народній праци. Коли виберете екзекутиву, подайте до часописий опис торжества та імена й адреси вибраної старшини. Не тільки у своїй місцевости, але киньте ся всюди до роботи. Побудіть тих, що, сплять. Поможіть тим, що самі не мають достаточної енергії чи сили.

Коли буде вже більше зорґанізованих місцевостий, зробіть окружну манїфестацію у якімсь визначнім центрі, де живе богато Славян.

Роблячи се діло, знайте, що ратуєте Україну.

Тут розтолкую, у чім діло.

1) Коли початок до здруженя Славян вийде від Українців, тимсамим здіймемо з себе клеймо, немовби ми були зрадниками Славянщини. Ми докажемо, що Україна під ножем німецького розбійника була примушена до заключеня мира.

2) Для України **самої** нема ні волі ні добра. Вольна Україна буде тільки тоді, коли ціла Славянщина стане вольною та сильною. Напроти німецької насили ми мусимо сотворити славянську єдність.

3) Правительство Злучених Держав через президента Вілсона заявило, що ніколи не опустить слабшого брата на Востоці Европи — себто розбитої під пору Славянщини. Коли Славяни в Америці злучать ся разом в одно політичне тіло, тоді легко буде нам найти людий, аби післати їх яко емісарів до східної Европи. Славянський Союз зможе вислати тисячі ідейних та спосібних аґентів, аби розбудити славянські народи до одноцільної, дружної акції з ворогом. Америка готова дати всяку поміч Славянщині у її боротьбі за волю.

4) Вже тепер ми можемо зробити важне діло, а то через друковану пропаґанду. З Америки можемо слати міліони брошур до старого краю, щоби розкидати між нашими людьми.

5) Ся акція викличе здоровий моральний рух межи самими нами. Наші хлопці не будуть заслонювати ся австрійським підданством, аби не йти на боєвий фронт. Вони порозуміють ясно, що бючи Німця денебудь, убивають найстрашнійшого ворога України. Крім того є надія, що наші і другі славянські хлопці будуть в короткім часі післані там, де американські війска станують плече об плече з цілою славянською родиною виганяти із славянських меж проклятих Швабів.

6) Вже нині представники Чехів та Поляків, Масарик і Падеревский, заходять ся у Вашінґтоні над справами своїх народів. Але ся акція завузка. Наше правительство Злучених Держав заявило ясно, що воно буде стояти за кождим поневоленим народом. Щойно кілька днів тому заявив президент, що Америка не спічне, поки не розвалить ся тюрма народів: Австро-Угорщина. А найбільша часть Українців в Америці — се люди зпід австро-угорського ярма. Тому нашим політичним обовязком стати разом з другими поневоленими народами — помогти волю добувати, тюрму народів розбивати.

7) В короткім часі задумують Славяни посилати відпоручників до Вашінґтону з відповідними заявами. Кожда славянська група може гордо вказати на свої жертви за волю. Більше ніж сто тисяч Чехів та Словаків бють ся на фронті; Поляків чимале число має свою армію у Франції; Хорвати і Серби добувають послїдних сил. Не ялось Українцям спати. Хоть пізно, із здвоеною енерґією нам треба вступити у боротьбу. Треба добути всіх зусиль, аби викликати народне повстане всюди, де живе український нарід. А до того помічну руку дасть нам певно великий, свобідний нарід Злучених Держав.

Тому до роботи! Проклятий, хто у такий час спокійно голову клонить до сну. Не співами, не бундючними словами добудемо волю для рідного краю. Патріотичні пісні, горячі слова мають тільки розбудити таке бажане саможертви за волю, щоби на перший поклик „на Україну йти" із нас зголосили ся і пійшли тисячі!

Нема гарнійшої роботи, як робити для свого краю! А чи є солодша смерть як смерть за вітчину?!

Шікаґо, 2. червня 1918.

Никола Струтинський.

Українські гроші.

Українська Центральна Рада ухвалила закон про випуск Державним Банком Української Народної Републики кредитових білетів (паперових гроший).

Випуск сих паперових гроший до утвореня золотого фонду забезпечуєть ся майном і доходами від монополій Української Народної Републики, причім розмір їх випуску не повинен перевисшувати половини річної суми прибутків від монополій.

Українська Република силою обставин поставлена в траґічне фінансове становище. Уряд народних комісарів, в руках якого опинили ся всї апарати достарчаня гроший, відмовив ся вислати гроші на Україну.

Конфлікт між Центральною Радою і Радою народних комісарів причинив ся до остаточного розірваня фінансових і економічних звязків між Україною і Росією.

Увесь товарообмін на Україні за відсутностию грошевих знаків загальмував ся, робітникам і служачим нічим виплачувати платні.

Працюючий люд опинив ся перед сьвятами в скрутнім становищи.

Длятого, щоби вийти з сього становища, Українській Центральній Раді довело ся стати на шлях випуску українських гроший.

Иншого виходу не було і той, на який стала Центральна Рада, єдино можливий в сучасній обставині.

Актом про випуск українських гроший Україна стає на шлях самостійної грошевої системи.

Гроші випускають ся в карбованцях, які прирівнюють ся до російських рублїв, але карбованці ділять ся не на 100 копійок, а на 200 шагів.

Як пояснив ґенеральний секретар Ткаченко, в будучности маєть ся на увазі зменьшити грошеву одиницю, карбованець, у двічи і тоді нова монета мати-ме 100 шагів.

Україна по своїй господарській структурі наближуєть ся до Австрії і до Франції і потребам її хазяйства відповідає більше дрібна грошева одиниця, ніж карбованець.

Країни з панованем великого капіталу, як Америка й Англія, вимагають і великої грошевої одиниці, як от долар, або фунт стерлінґів.

Структура Франції, Австрії, де панує середний капітал і дрібні хазяйства, п о т р е б у є дрібнійшу одиницю, як напр. франк, корона.

Таким чином в будучности маєть ся на увазі монетну систему України наблизити до західно-европейської монетної системи.

Тенденція розвитку сьвітового господарства вимагає поєднаня монетної системи, і через те дехто в окремій від російської монети системі вбачає шкоду інтересам господарства.

Але доси спільна монетна система сприяла лише для визискуваня України центральною Росією з боку фінансового й економічного. Капітали умілою рукою великоруської буржуазії перекачували ся з України в центр.

Ставши на шлях самостійно фінансової політики, Україна поставлена буде в красше становище уже хочаб тим, що фінансове житє реґулювати-меть ся тут на місци.

Змінене-ж монетної системи в напрямі зближеня її з західно-европейською якраз сприяє обєднаню монетної системи в міжнароднім мірилї.

Випуск українських гроший забезпечуєть ся, як уже сказано, прибутками від монополій.

Постанова про те, що сей випуск не повинен перевисшувати половини доходів від монополій, забезпечує сим грошам твердість їх курсу і певність.

В перший раз випускаєть ся на 500 міліонів карбованців. Одна-ж цукрова монополія дає більше ніж міліярд карбованців.

Отже з сього боку населене може бути спокійним за силу українських гроший. Разом з українськими грішми на рівних правах і російські гроші.

Сподіваємо ся, що випуск українських гроший усуне ту острую їх недостачу, яка відчуваєть ся тепер, і виведе трудящі маси України з того тяжкого становища, в яке вони поставлені урядом народних комісарів.

(„Робітнича Газета").

В справі оголошень до Календаря У. Н. Союза на 1919 рік.

Календар У. Н. Союза, який розходить ся у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошене до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів, коштує 18.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорозше, після умови. Пів сторони коштує 10 дол.; чверть сторони $5.00. Найменьше оголошене може обіймати осьму часть сторони і коштує 3.00 дол. Хто хотів би в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клїшу; коли ні, то поносить кошт виготовленя такої клїші з фотоґрафії, то значить, що його оголошене буде о стільки дорозше коштувати, скільки винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції по день 30. липня б. р. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безумовно не будуть друкувати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „лїкарських", що то лїчать листовно на сотки миль, відтак оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всі такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони є обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі У. Н. Союза.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотїлиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1919 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. липня б. р. Рівночасно просить ся прислати з фотоґрафією чек або моней-ордер, виписаний на імя „Свободи", на суму $5.00. Сї гроші ужиєть ся на покрите коштів виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані!

З огляду на те, що календар У. Н. Союза на 1919 рік буде „ювилейним" календарем, всі відділи У. Н. Союза повинні би мати у нім свої фотоґрафії. Просимо Вп. Урядників відділів У. Н. Союза, щоби вони сю справу піднесли і полагодили на своїх мітінґах. Не забудьте лише, що фотоґрафії дотичних відділів мусять бути в руках адміністрації „Свободи" не пізнійше, як 30. липня 1918 р.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Промова большевика та українських соціял-демократів

НА ЗІЗДІ РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ І САЛДАТСЬКИХ ДЕПУТАТІВ.

Промова Шахрая (большевика).

„Товариші і громадяни! Я ще раз зазначую, що ми вважаємо сей зізд не зіздом, а нарадою, чи красше мітінґом (протести). І перед сею нарадою я мушу зазначити позиції; яких додержуєть ся наша фракція в справі ультимату.

„Сей ультимат на нашу думку є непорозуміням, яке мусимо ліквідувати без пролитя крови. Не треба розпалювати національне почуте, як оттутечки робить ся.

„Наша партія нічим не страшнійша від инших партій російської федеральної республики. Частина-ж її, що живе на Україні, має те-ж право називати ся українською, як і всяка инша з тутешних партій. І яко представник її кажу: з ультиматом трафило ся непорозуміне. Між пролетаріятом та селянством України і Росії нема ріжниць в їх долі. І ділити ся їм не треба.

„Рада народних комісарів в ультиматі вказала на визнане Української Народної Республики. В тім документі на Україну чи Українців нападу нема. Справа стоїть инакше, ніж вам тут представлено. При кінци жовтня стала ся революція робітників, салдатів і селян. До того часу всі російські соціялістичні партії стояли за коаліцію з буржуазією і всі відвернули ся від сеї революції мас.

„Капіталісти, поміщики — не легко здають свої позиції. Правительство робітників і селян взяло на себе страшний тягар витримати натиск поміщиків і капіталістів. Требаж дивити ся, хто йому пособляє, а хто перешкаджає.

„Генеральний Секретаріят — українські соціялісти — говорять добрі слова, пишуть гарні проклямації".

— Німецький шпіон! — несеть ся з верхної льожі.

Голова вимагає, щоби виновник сього образливого вигуку назвав своє прізвище. Той ніяковіє і нарешті називаєть ся — Мартиненко.

Голова просить Мартиненка покинути салю. Мартиненко змагаєть ся і хоче взяти слово в пояснене, але т. Порш ставить питане на голосоване зізду, котрий майже одноголосно ухвалює, щоби Мартиненко покинув салю.

„Підчас сеї пролетарської революції — говорить т. Шахрай — ніхто не може зістати ся по середині. Кождий мусить пристати або до робітників і селян, або до поміщиків і капіталістів, яких інтереси боронить Каледін на Дони.

„Пропуск Ген. Секретаріятом козачих частин — се певна допомога Каледінови не на словах, а на ділі.

„Розброєнє великоруських частин було гіркою образою для великоруських салдатів і тим клином, що вбитий нині між українською і неукраїнською демократією. Се вина тої політики, яку провадила Центральна Рада.

„Ген. Секретаріят хоче центральної власти однородно-соціялістичної. Він хоче її і федеральної. Очевидно і Дон мусить дати соціяліста. Та чиж той Каледінський соціяліст обстоювати-ме інтереси робітників і селян?

„Се знову буде та-ж сама коаліція, що стільки шкоди принесла робітникам, селянам і салдатам за сім місяців революції.

„Такий, заснований з допомогою Каледіна центральний уряд не передасть землі селянам, не дасть демократичного мира.

„Ми будемо бороти ся з буржуазною політикою Ц. Ради, за повний успіх революції. Але сей ультимат ми вважаємо непорозумінем.

„Та частина російської соцдемократичної партії большевиків, що живе на Україні, ужие всіх заходів, аби непорозуміне се закінчило ся миром. Між російською і українською демократіями не може бути ворожнечі. Большевики-ж з себе складають всяку відповідальність".

Промова Петлюри.

„Я буду говорити коротко і тільки факти. А факти ті говорять, що ледви тільки в армії явили ся емісарі Ради народних комісарів, з Українцями там не рахували ся. Ставка (головна кватира) пучкою об пучку не вдарила, щоби пійти нам на зустріч в справі українізації армії. Мені в моїй роботі ставка чинила саботаж. Граючи ся з нами чудовими словами, на нас готовили похід. І ми відчували, що нам, українській демократії, у спину хтось готує ніж.

„Захищаючи права українського народу, українське правительство мусіло захищати себе, Центральну Раду і той нарід, що створив їх. Разом з ультиматом большевики концентрують своє військо для розбитя Української Народної Републики. У Староконстантинові, Гомелі і Брянску збирають ся ті кулаки, що мають знищити всю нашу роботу національного відродженя. Перші ешелони з Гомелю підходять до Бахмачу (крик з боку большевиків: „неправда!") — Правда! у мене документи в руках!

„Скільки шкоди наробили большевики! Вони перші почали оголяти фронт, чого я в своїй діяльности ніколи не робив. Фронт оголяєть ся, щоби виступити проти України. Першим мав виступити ґвардейський корпус. Ви вже знаєте, що він розброєний. Карательні експедиції ідуть на нас з усіх боків. Але всіх заходів, аби не пустити насильників, мною вжито.

„З дозволу Генерального Секретаріяту я мусів оповістити частину мобілізації вільного козацтва, для внутрішної охорони.

„На ультимат я дивлюсь як на потоптанє наших прав і мушу тільки сказати, що захистити їх ми зможемо!" (Рясні оплески).

Промова Винниченка.

„Дорогі товариші! Дозвольте мені перш за все в імени правительства робітників, салдатів і селян України привитати вас!

„Я, товариші, гадаю, що кардинальним місцем в ультиматі є не оповіщене війни, а те ехидне словечко: „буржуазна" Рада. Але се словечко наша Центральна Рада уже нераз чула. Говорив нам його і начальник міліції Лепарський.

„Коли нарід розправив свої 250-літним уздом неволі скручені руки, почала ся шамотня серед не-Українців і ся шамотня вся виявила ся в сім словечку. Ті буржуазні керманичі російської держави, що сидять тепер по большевицьких тюрмах (меньшевики), вони теж звали нас буржуазними. Отже се словечко тільки прийом боротьби, котра по сути своїй є тільки боротьбою національною. Хто починає сю боротьбу, той мусить за неї відповідати.

„Ми твердо взяли ся до будованя відродженої української держави. А се й не подобаєть ся большевикам, от вони й розводять ся про „буржуазність" Ради, бо не можуть отверто і чесно признати ся, що борють ся яко Великороси.

„Большевики стоять за самовизначенем націй, але нам накидають свої державні школи. Се знов тесаме, як і 1906 року, коли Ленін визнавав право України навіть відділяти ся, але українських шкіл не хотів дати, бо се „розбивалоб робітничу клясу".

„Досить нам сеї науки! Центральна Рада буде робити лише те, що є в інтересах української демократії. Нас обвинувачують в контр-революційности, себто в боротьбі проти здобутків революції. А тимчасом що робить сама Рада народних комісарів? Дивіть ся! Свободу слова анищено. Виходять тільки большевицькі ґазети. Свободу страйків таксамо, бо большевики, очевидно, страйк визнають тільки для себе! Чи се-ж не є контр-революція, боротьба проти здобутків революції?

„Зверніть тільки увагу на тунешасну Великоросію. Большевики захоплені ідеєю завести соціялізм, хоч Росія ще не дозріла до сього, хоч усі соціялісти добре знають, що соціялізм мусить прийти в наслідок розвитку капіталізму, яко плід розвитку продукційних сил. Вони-ж хочуть зірвати сей недозрілий плід завчасу, хиба тільки щоб здобути розстройство шлунку (жолудка). Таке розстройство шлунку, яке завели у себе в Росії.

„Ми, українські соціял-демократи, гадаємо, що заводити у себе такий лад — то значить тільки руйнувати край. Льогічний і нормальний хід громадського розвитку мусить бути забезпечений на далі, а умови того — свобода! Такої лінії весь час держати-мем ся. Дон гнітить робітничі організації і Ген. Секретаріят робить йому уваги, щоби спинив свою практику. Се приносить результати. Генеральний Секретаріят визнає потрібним вживати політичної, клясової боротьби, а не політики зеліза і крови. І ви бачите — на Україні нема ні арештів ні насильств.

„Протягом 3-ох тижнів весь Київ жив під загрозою погрому. Большевики хотіли розпочати своє діло. І ми упорали ся з ними цілком делікатно. Тільки ми понесли втрати — 1-го вбитого і чотирох ранених.

„А тепер на Україні панує знову свобода. Агітуйте собі, робіть страйки, вдалі чи невдалі — инша річ, але збройною силою боротьби не зачинайте. Хто зачинає, на того меч упаде". (Кінчає Винниченко під грім оплесків, що переходять в овації).

Промова Ткаченка.

„Товариші селяни, робітники і салдати! Коли ми взяли власть до рук — першим актом було дати народови землю. Ми дійсно провадимо революційну роботу, але треба, щоб ся робота була заснована на нашім праві, а не по приказам з Петербурга.

„Ми не можемо йти шляхом петербурських насильств. „Пролетарська Мисль", що вкупі з „Кієвляниномъ" що дня помиями обливає наш нарід, — хиба вона закрита?

„Девять місяців ми вкупі з большевиками бороли ся против Керенського і буржуазії, а тепер ми доходимо до війни.

„Що-ж стало ся? — Та тільки те, що ми не відійдемо від того, щоби творча діяльність по будові держави належала всьому народови.

(„Робітнича Газета", 8 (21) грудня 1917).

Доклад В. Винниченка в Центральній Раді.

Голова Генерального Секретаріяту, В. Винниченко, на засіданю Малої Ради 2 (15) грудня в нечерговій заяві сказав:

„Позавчора в Киеві стали ся події, які схвилювали всю Україну і Росію, а може бути й Европу. Генеральний Секретаріят розброїв деякі військові частини, бо мав відомости, що вони заражені агітацією проти Ради. Агітацію ту вели люди, що відомі під назвою „большевиків". Большевики у нас на Україні до своїх демагогічних кличів додали ще один: знищити Українську Народну Републику. Генеральний Секретаріят не міг віднестись до сеї агітації байдуже. Він знав, що большевики зробили в Петрограді і Москві. Там вони побідили тому, що правительство було безсильне.

„А ми опираємось на революційну демократію України. (Оплески). Через се Генеральний Секретаріят розоружив деякі військові частини — без пролиту крови.

„Втрати потерпіли лише наші вояки: у нас одного вбито, а чотирох ранено.

„Російські салдати віддавали зброю покірно, без опору, бо бачили свою безсильність. Всі чутки про те, що ми вивозимо людий трохи не голими, голодними — се неправда. Того не було. Їх везуть в звичайних для ешелонів вагонах; їх одягли і накормили. Над розоруженими не було ніяких насильств. І не було потреби робити насильств.

„Я мушу сказати ще раз ясно і відкрито: Большевики ведуть демагогічну, безсумлінну, нечесну агітацію. Ми не ведемо ніяких тайних переговорів — як се говорять большевики. Я заявляю, що Генеральний Секретаріят стоїть на своїм давнім становищи: організація центральної влади на основі однородно-соціялістичній і федеративній. Про се ми ведемо переговори з усіми державними областями — як Дон, Петроград, Бесарабія, Білорусь, Крим, Сибір і инші. Ми пропускаємо через Україну війська тих націй і областий, які самоопреділяють ся. Але додержуючи невтралітету, ми не будемо пропускати большевицьких військ для братерської війни на Доні. (Оплески).

„Агітація большевиків ведеть ся за те, щоби слухати того, що скажуть вони — Росіяни; щоб на Україні мало силу російське слово. А ми їм скажемо:

„Ні! на Україні має силу лиш українське слово! (Гучні оплески).

„Є чутки, що большевики ведуть на Україну свої ешелони та обявлять нам швидко війну. (На салі чути голоси: нехай попробують!) Але вони повинні памятати, що руйнують не лиш Україну і Росію, але й себе. Ми більше дбаємо про Росію ніж большевики. Вони руйнують Росію — в области економічній і фінансовій. І тепер уже ясно всім, що большевики тратять свій ідейний ґрунт. Вони грузнуть в своїм гнилім болоті і потопаючи, хапають ся за тверді предмети, а передівсім за армію.

„Вони обіцяли дати армії все, що вона хоче; але й тут, коли діло мира дійшло до здійсненя, вони спіткнули ся. І симпатії салдатів до большевиків упадають. А большевики хотять ратуватись і хапають за все, що можуть. Вони розпалюють страсти мас—говорячи на Центральну Раду, що вона контрреволюційна. Се, очевидно, сьмішно. Але числити ся з тою агітацією треба.

„Генеральний Секретаріят буде давати звідомленя перед Радою про кождий свій вчинок".

Далі Винниченко повідомляє про те, що Генеральний Секретаріят післав до Берестя своїх післанців, які мають провіряти і контролювати, як заключаєть ся перемирє. „Коли буде там робити ся щось погане і ганьбляче Росію — ми будемо протестувати".

„В Генеральний Секретаріят приходили дві делеґації: від Кубанської і Донської области в справі організації влади. Секретаріят сказав козакам, що першою умовою переговорів мусить бути повна воля революційних організацій на Доні і Кубані.

„Тільки тоді Секретаріят буде говорити з козаками, коли почує, що на Доні не робить ся ніяких утисків над робітничими і салдатськими товариствами.

„Про всеросійські установчі збори Секретаріят думає, що вони повинні відбутись. Але большевицькі комісарі можуть розігнати ті збори. Красше-б для установчих зборів вибрати инше місце — та не на Україні. Але, як би Центральна Рада рішила перенести їх на Україну, Секретаріят обставив би роботу зборів так, як би тільки зміг.

„На Чорнім мори діють ся такі події, які нас хвилюють. Моряки без порозуміня з нами ідуть на Дон, на „усмиренє". — Перемирє необхідно теж заключити на мори, як найшвидше, — в імени Української Народної Републики. А для красщої роботи треба зорганізувати морське генеральне секретарство". (Гучні і довгі оплески).

(„Народня Воля", 6. (19) грудня 1917).

До оборони!

(З харківської „Нової Громади").

Над молодою українською републикою збирають ся густі й чорні хмари величезної небезпеки. Всі здобутки революції, всі обрії нічим, як здавалось, необмеженого розвитку й поступу стоять перед безоднею анархії, розкладу, що йдуть невідступною тінню за внутрішним безладем. Межиусобна війна насуваєть ся з кождим днем, і перед молодою українською републикою стоїть великий історичний іспит. Та всім, близким і далеким, друзям і ворогам нашим видно, що для України можлива одна-едина війна — оборонна.

Україна піднимає узброєну руку лише на насильника-централіста, що в „свистопляскѣ" свободолюбства не визнає ні за ким і ні за чим ніякого права й волі, крім обовязку скорятись йому, централістови-большевикови, вибранцеви божому в справі правдивого і високого розуміня волі й народоправства.

Похід большевиків проти Центральної Ради і те, чим вони хочуть заступити її, з незвичайною яскравостию доводить, що волю-свободу народу большевики розуміють, як волю-бажане їх самих. І перед українською демократією стоїть велика задача оборонити волю-бажане України від насильника.

І воля-свобода і воля-бажане українського народу вилились у великім акті семого листопада — в Українській Народній Републиці, що стоїть на найдемократичнійших в сьвіті соціяльно-економічних та політичних підвалинах. Отже наша република то те, во імя чого, для і за що ми бороли ся і боротимемось „єдиним фронтом", бо то наша воля в усіх значінях і розуміннях. Тільки високий чистий ідеал, тільки всенародня мета можуть злучити народні маси в непереможний фронт для оборони своїх сьвятощів від наскоку насильника. Власне не страшне большевицьке військо, бо воно не звязане нічим ідеальним, крім безпардонної демагогії, не страшне воно, як військо, а страшне іменно своєю безпринципностию, повною відсутностию сьвідомости — за що воно стоїть, чого воно хоче. Ще так недавно його вів Миколай II. на захід — і воно йшло; тепер його ведуть на південь — і воно теж іде. І Миколай і большевики власне боронять, хоч і з ріжних кінців, а все ту-ж „единую, недѣлимую", і всі ми певні, що й наслідки будуть однакові; та всеж молодій українській републиці большевицьке військо принесе богато отрути, анархії. Запобігти сьому — се найбільша задача моменту. Ужити всіх заходів, аби потушити большевицьку пожежу в самім початку, очутити божевільних ґеростратів перед здійсненем свого наміру. Ми хотіли вказати на один зпоміж инших засобів щодо сього. Ми вже вказали, що Україна може стати оружною тільки в оборону всенародного ідеалу — републики, отже осьвідомити народні маси взагалі і військо зокрема в сім напрямі, то найрадикальнійша щепа проти большевиків. Могутною-ж і так сказати зверхною ознакою солідарности сьвідомих людий була і є присяга. Сей незвичайної ваги момент особливо вимагає такої ознаки солідарности і не можна не побажати, щоб як найскорще верховна воля українського народу — Центральна Рада привела до присяги на вірність Українській Народній Републиці по перше Генеральний Секретаріят, а по друге — військо.

О. Гайдамака.

Касовий звіт У. Н. Союза

за місяць май 1918 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	294.95
2.	71.32
3.	35.18
4.	60.94
5.	42.40
6.	22.72
7.	95.65
8.	19.73
9.	71.17
10.	147.12
11.	6.48
12.	104.10
13.	39.50
14.	24.19
15.	40.72
16.	20.69
17.	30.58
18.	67.89
19.	11.47
21.	10.40
22.	38.23
23.	37.38
24.	42.12
25.	21.82
26.	19.13
27.	74.28
28.	75.73
29.	90.47
30.	17.73
31.	12.76
32.	21.96
33.	23.70
34.	50.82
35.	33.53
36.	22.49
37.	24.60
38.	158.04
39.	39.58
40.	11.64
42.	47.88
44.	95.46
45.	86.40
46.	32.37
47.	81.72
48.	47.28
49.	53.08
50.	17.22
51.	27.79
52.	18.15
53.	43.03
54.	8.52
56.	59.89
57.	52.05
58.	20.25
59.	48.43
60.	17.35
61.	48.43
62.	42.87
63.	165.47
64.	28.15
65.	114.05
66.	47.19
67.	78.77
68.	27.43
69.	56.08
70.	170.00
71.	22.75
72.	41.98
73.	36.20
74.	29.82
75.	48.71
76.	142.94
77.	43.89
78.	95.53
79.	14.92
80.	25.50
81.	98.85
82.	16.61
83.	44.14
84.	7.65
85.	31.23
86.	58.37
87.	51.60
88.	8.47
90.	32.95
91.	113.44
92.	12.54
93.	23.31
94.	41.31
95.	32.15
96.	56.63
97.	13.37

Відділ	Заплатив
98.	60.52
99.	90.05
100.	15.62
101.	26.78
102.	190.44
103.	60.67
104.	140.07
105.	68.24
106.	121.28
107.	45.08
108.	32.98
109.	85.97
110.	24.20
111.	44.83
112.	101.64
113.	49.70
114.	38.41
115.	23.75
116.	23.85
117.	52.34
118.	13.18
119.	20.13
120.	26.23
122.	12.27
123.	26.29
124.	45.64
125.	23.34
127.	70.11
128.	24.09
129.	12.09
130.	121.53
131.	11.69
132.	83.64
133.	163.84
134.	16.44
135.	16.65
136.	81.23
137.	27.81
138.	19.33
139.	14.94
140.	10.10
141.	23.08
142.	101.92
143.	32.70
144.	28.26
145.	18.29
146.	100.02
147.	111.82
148.	14.06
149.	60.15
150.	11.17
151.	48.63
152.	17.99
153.	11.46
154.	30.00
155.	189.32
160.	69.87
162.	20.86
165.	98.24
168.	123.82
170.	332.15
173.	30.09
174.	50.06
175.	54.14
179.	94.67
180.	17.10
181.	29.31
186.	68.40
191.	41.09
192.	24.08
195.	27.05
198.	26.74
200.	42.87
202.	16.46
203.	36.89
205.	19.26
206.	74.00
209.	95.29
210.	31.84
211.	55.86
213.	145.70
214.	19.18
215.	35.81
217.	364.18
218.	174.49
220.	66.17
221.	174.96
223.	87.34
224.	13.72
225.	95.69
228.	31.33
229.	101.18
230.	65.62
233.	47.12
234.	104.67
235.	67.12
237.	95.47

Відділ	Заплатив
238.	9.68
239.	114.43
240.	18.37
241.	34.58
243.	47.94
244.	20.84
245.	53.57
246.	21.92
247.	126.32
248.	79.84
251.	43.13
254.	59.86
255.	47.05
256.	18.52
258.	21.95
259.	96.62
261.	20.02
262.	17.60
263.	8.20
270.	104.37
273.	30.93
274.	56.33
276.	98.18
277.	30.23
278.	36.36
282.	59.98
283.	49.02
286.	29.99
288.	65.91
290.	22.51
291.	26.41
292.	90.20
293.	8.75
295.	73.54
296.	78.30
300.	190.39
301.	84.82
303.	11.01
305.	17.45
308.	49.44
314.	9.89
315.	13.83
316.	86.77
317.	29.81
318.	38.14
320.	28.09
321.	39.96
322.	37.78
323.	24.93
324.	68.90
326.	73.39
330.	78.50
334.	10.71
336.	236.98
338.	140.00
339.	53.80
341.	61.47
342.	78.66
344.	14.23
347.	21.11
349.	31.08
350.	58.92
351.	21.59
354.	29.10
355.	33.57
357.	18.05
363.	50.77
364.	31.08
365.	49.68
367.	49.46
369.	92.01
371.	36.64
373.	9.68
380.	25.37
381.	11.17
384.	87.71
385.	26.73
388.	62.28
391.	28.14
392.	8.57
393.	24.86
396.	45.39
400.	47.75
401.	21.42
402.	11.13
Процент від бондів	2.940.00
Проценти від морґечів	830.75
Процент з банків	5.27
На сирітські части вплинуло по бл. п.:	
Яков Мовчук	406.00
Дмитро Онуфрик	100.00
Яков Лазорик	400.00
Разом	19.631.81

РОЗХІД:

Посмертне по бл. памяти:

Анаст. Дячишин, в. 175	500.00
Яков Мовчук, в. 277	594.00
Дмитро Онуфрик, в. 217	200.00
Теодор Габ, в. 301	1.000.00
Іван Демкар, в. 316	500.00
Ілько Гнатяк, в. 247	1.000.00
Теодор Попадюк, в. 379	1.000.00
Йосиф Апостол, в. 57	1.000.00
Йосиф Лень, в. 276	50.00
Яков Лазорик, в. 1	1.000.00
П. Яворівський, в. 49	500.00

Сирітські части по бл. п.:

Ст. Янишин, в. 213	100.00
Василь Корчало, в. 292	68.90
Теодор Ціркот, в. 10	902.22

Запомоги з фонду убогих:

Мих. Мацейков, в. 192	50.00
Іван Ветхач, в. 322	50.00
Григ. Бойкевич, в. 371	25.00
Василь Паплик, в. 102	100.00

Адміністраційні видатки:

Завдаток на грамоти	1.000.00
На Червоний Хрест	100.00
„Свобода" за орган	1.282.66
За справи правні	125.00
Платня голов. уряду	300.00
Платня помічника	75.00
Видатки канцеляр.	126.78
Разом	11.649.56

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за май	19.631.81
Готівка з кінцем місяця цьвітня	111.919.92
Разом	131.551.73
Розхід за май	11.649.56
Готівка з кінцем місяця мая	119.902.17

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	119.902.17
Бонди	232.147.00
Моргечі	69.250.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	26.000.00
Разом	466.799.17

Стан довжний:

Фонд посмертний	218.396.87
„ резервовий	124.174.36
„ адміністр.	28.911.80
„ убогих	10.382.19
„ народний	5.009.14
„ конвенційний	421.75
„ сирітський	79.503.06
Разом	466.799.17

З кінцем мая невиплачених посмертних запомог остає на суму $23.548.17.

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

случай нападу неприятельських літаків або бомбардованя лодок.

Є в пляні побудувати 13 стацій для літаків здовж побережа Атлянтійського океану, три стації здовж побережа Тихого океану, три в Панамі і три на островах Гаваї.

Крім того проєкт обіймає будову 20 стацій обсерваційних для бальонів.

Здогадують ся, що лодки все ще бушують коло берегів.

Помимо заяви, надісланої з департаменту маринарки з Вашінгтону, що нема ніяких познак, які вказували би на дальшу присутність підводних лодок коло берегів Злучених Держав, піднесено премію асекураційну за транспорти з Ню Йорку до Куби з 1% на 1½%, а навіть на 2%.

Загальне переконане є, що лодки не відплили, але позістали недалеко берегів Злучених Держав, відпочиваючи глибоко у воді.

Лодки позакладали здовж берегів міни.

Американські кораблі виловили з моря кілька німецьких мін, які позакладали підводні лодки здовж побережа Атлянтійського океану, як се доносить урядовий звіт департаменту маринарки.

У водах в заливі Делевар і доокола рога Делевар найдено 10 мін. Дві з них знищено гарматними кулями, прочі витягнено в цілости. Їх найдено недалеко місця, в якім вистає з води кадовб затопленого підводною лодкою корабля „Герберт Л. Прат".

В Італії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АВСТРІЯ ПРИГОТОВАНА ДО НАСТУПУ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

Около 1,000.000 австрійського війска на боевім фронті Італії.

ВАШІНГТОН, 5. червня. — **Урядова телеграма з Риму доносить, що в дипльоматичних кругах мають певні вісти, що Австрія кождої хвилі розпічне наступ проти Італії.** Телеграма звучить:

„Воєнні кореспонденти доносять, що Австрія ще дальше нагромаджує велике число війск на італійськім фронті. Всякі дані вказують на те, що велика битва може кождої хвилі розтягнути ся і здовж італійського фронту аж по ріку Піяве. **Військові власти оцінюють силу неприятеля на 80 дивізій** (1,000.000 людий), **але можна здогадувати ся, що їх число є можливо значно більше.**

„В останних днях чинність поза боевим фронтом неприятеля була сильно оживлена. Над долішним бігом ріки Піяве завважано сильні відділи кінноти. Неприятель нагромаджує свої найліпші війска до наступу. **Наступ правдоподібно розпічнеть ся в протягу кількох днів.**

„Вигляди на несподіванку є малі, бо італійські війска очікують нового наступу австрійської армії з великою нетерпеливостию.

„Американські офіцири заповідали, що Австрія вдарить на Італію, скоро лише Німцям не поведеть ся наступ у Франції.

„Німецький генеральний штаб числить безперечно на те, що ген. Фош буде мусів частину своїх резерв вислати з Франції на поміч Італії, коли би проти неї були вимірені тяжкі удари. Очевидно, що коли би так стало ся, то се вийшло би неприятелеви на користь під услівєм однак, коли би Німці не були приневолені також надбирати свої резерви і переносити їх з Франції до Італії".

В АНГЛІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Англія покликає до війска фармерів і майнерів.

ЛОНДОН, 5. червня. — Сер Окленд Ґеддес, міністер державних робіт, заявив, **що тепер покликуеть ся в Англії до війска також фармерів, майнерів, а навіть робітників з фабрик амуніції.**

„Хоч як тяжкий удар через те задаєть ся, то я не можу сказати, чи небаром не зайде причина ще більше поширити рекрутоване до війска. Від кількох найблизших тижнів завиcить істноване нашої армії. На ніщо не придасть ся нам весь промисл, коли ми не віднесемо побіди на поли битви. Хоч мущин відтягнеть ся від цивільног ожитя, то нас виратують жінки, як се вони вже від давна роблять".

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В Букарешті арештовано всіх провідників соціялістів.

КОПЕНГАҐЕН, 6. червня. — Зі соціялістичних жерел доносять, що німецькі військові власти почали переслідувати соціялістичний рух в Румунії.

Доходять вісти, **що в Букарешті арештовано всіх провідників соціялістів.**

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся дня 16. червня, зараз по Службі Божій, в церковній галі при Долман і Гікори ул. Всі члени мають прибути на той мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не зверне на се уваги, сам собі буде винен. — В. Андрусь, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ буде в неділю, 9. червня, о 2-гій годині пополудни. На тім мітінґу контрольна комісія буде здавати справоздане, а крім того будуть братські справи до полагодженя, тож всі члени мають явити ся на означений час. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — В. Левчик, предс.; М. Процак, кас.; К. Лопушанський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія, від. 364, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 16. червня, зараз по Службі Божій, в галі церковній. Всі члени мають прибути на той мітінґ і виповнити свої залеглі вкладки, бо инакше наразять ся на неприємности. — І. Русин, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. Николая повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 8. червня б. р., о годині 7.30 вечер, в домі Константина Шевчука під числом 240 Патер Аве. Кождий член має явити ся на той мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. Довгуючі члени мають виповнити всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Лилак, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся у вівторок, 18. червня б. р., в галі міт. під ч. 197 Аве. Е. точно о годині 7-мій вечер. На сей мітінґ обовязком кождого члена явити ся, бо буде одна важна ухвала в справі календаря на 1919 рік. Котрий член не явить ся, буде мусів згодити ся на все. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо далі не можливо отягати ся. Також перестерігаеть ся тих членів, котрі люблять завше отягати ся з плаченем на час своїх вкладок, що сего місяця братська каса не буде платити за нікого. Хто не заплатить найпізнійше 3 дні по мітінґу, буде суспендований. Братя! Як нам відомо, в теперішнім часі наїхало немало Українців до Байон, тай богато є таких, котрі не знають, що в нашій місцевости істнує братство У. Н. Союза. Не один вписав би ся, та не знає, де вдати ся. Отже, Братя, треба о то подбати, щоби несьвідомих повідомляти чи то при роботі, чи на улици, чи в якімнебудь иншім місци, що наше братство відбуває все мітінґ кождого вівтірка по 15-тім в галі Взорка, 197 Аве. Е, ріг 19-тої улиці. Можна також удати ся просто до секретаря під ч. 29-31 Іст 17-та улиця. Братя! Як кождому відомо, У. Н. Союз се найстарша і найбогатша українська організація тут в Злучених Державах, а наше братство тут в Байон є найстарше і найбогатше із всіх инших українських братств і товариств. Тож, Братя Українці, не отягайтесь, а вписуйте ся в члени У. Н. Союза, бо в лучности сила. — А. Бирич, предс.; Ю. Бойко, кас.; Д. Липовий, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся 15. червня с. р., о годині 7.30 вечер, в галі парафіяльній. Просить ся прибути, бо маємо дуже важні справи до полагодженя. — В. Худик, пр.; Г. Брензей, секр.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Деякі члени нового українського кабінету.

Правительство гетьмана Скоропадського вже змінило ся втрете. Перший кабінет, під проводом Устриновича, був московсько-буржуазний; другий кабінет, під проводом Василенка, був українсько-буржуазний; третий, який істнує тепер, є партійно і національно коаліційний. В склад сього останнього входять отсі: **Шульгин** (соціяліст-федераліст), премієр; **Дорошенко** (соціяліст національ-іст), міністер заграничних справ; **Василенко** (конституційний демократ), міністер внутрішних справ; **Бернацький** (конституційний демократ), міністер фінансів; **Гутнич** (соціяліст), міністер промислу й торговлї; **проф. Сінковський** (конституційний демократ), міністер просьвіти; инші члени міністерства покищо незвісні.

Александер Шульгин, премієр, був в кабінеті Винниченка міністром заграничних справ. Він уступив з кабінету і виступив з Української Центральної Ради, тоді, як Рада своїм третим універзалом проголосила независимість України; Дмитро Дорошенко, міністер заграничних справ, був з вибухом революції іменований комісаром окупованої Галичини. Свого часу, коли кабінет Винниченка упав вдруге, Дорошенкови поручено сформувати новий кабінет, який однак не істнував навіть тижня. Відтак Українська Центральна Рада, а властиво міністер внутрішних справ Винниченко іменував Дорошенка комісаром (губернатором) Чернигівщини, на якім то становищи він пробував аж до останної хвилї; Бернацький, міністер фінансів, був членом міністерства Керенського; Гутнич, міністер промислу й торговлї, є богатим жидівським купцем з Одеси; проф. Сінковський, міністер просьвіти, є правдоподібно Поляк.

Не центральні держави Україні, але Україна центральним державам позичила 400,000.000 карбованців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7. 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Телеграма з Гаґи (Голяндія), датована 18. мая, доносила, що „центральні держави уділили Україні позичку в сумі 400,000.-00 марок". Прочитавши понизшу телеграму до лондонського „Таймс-а", прийдемо до переконаня, що справа мається цілком инакше. Ся телеграма, надана в Амстердамі 17. мая, звучить: „Телеграма з Киева доносить, що вчера представники Австро-Угорщини і Німеччини з одної сторни, а України з другої сторони підписали договір, на основі котрого українське правительство дає 400,000.000 карбованців до диспозиції центральних держав. Се буде сплачене в половині коронами, по 2 корони 50 сотиків за карбованець, і в половині марками, по цїні 1 і 13/16 марок. Сим договором українська ціна виміни, якої потребують центральні держави при закупі засобів на Україні, є запевнена. Рівночасно дано підставу для основаня банку, який має орудувати банкнотами".

Оба цісарі мали порішити долю Галичини в некористь Українців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7. 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лондонський „Таймс", з 18. мая, доносить: „На основі інформацій, одержаних в чеських кругах, широкі зариси договору обох цісарів, німецького і австрійського, мають представляти ся в той спосіб: 1) Російська Польща має бути поділена. Округи Домброви і Калїша, і правдоподібно округи Нарви, відійдуть до Прусії. Проча часть російської Польщі буде дана Австрії, яка злучить її з Галичиною і утворить триялїзм на місце теперішного дуалїзму. 2) Босна, Герцоговина і Далматія будуть злучені з Хорватією, щоби в той спосіб заспокоїти вчасти югославянське бажане злуки. Ся провінція має дістати відповідну автономію. Хорвати і Словінці Істрії і Каринтії будуть передані австрійським Німцям. 3) Чехо-Словаки будуть передані Німцям і Мадярам. 4) Німеччина має мати обсолютну власть над Литвою, Курляндією й Україною. Східно-галицькі Українці будуть полишені під польським панованем, аби в той спосіб перешкодити всяким змаганям в цїли порозуміня між Поляками й Українцями. В надії одержаня польської помочи і остаточного розділу Познанського князівства і польського Шлезку від Польщі, Холмщина має бути влучена до нової австрійської Польщі. 5) Трансильванійські Румуни мають бути полишені на ласку Мадярів. — А ціла система переведеня сього в житє має бути віддана Німеччині.

Тона української пшениці коштує 1.000 марок.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7. 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

На основі інформацій з урядових кругів кореспондент „Кельнїше Цайтунг" доносить з Берлїна, що тона української пшениці разом з транспортом коштує майже 1.000 корон.

Українське правительство є тимчасовим.

Теперішне правительство України видало декрет, в якім говорить, що воно сповняє свої функції яко правительство Української Держави лише до скликаня парляменту, до чого воно робить всякі приготованя.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Польща і Німеччина.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 7. 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Торговельна палата в Кенігсбергу вислала до німецкого цісаря отсей меморіял: „Дотеперішні досьвіди переконали нас, що независима Польща не буде щирим приятелем німецької держави, ані у важних хвилях певним союзником. Її незаспокоєні бажаня звертають ся до моря. Кенігсберг і Східні Пруси, ті краї старої німецької культури, станута ся їх постійною цілию. І не належить сподівати ся, щоби польська держава без відповідного натиску провадила згідну з нашими інтересами господарську і торговельну полїтику. Мов клин буде вона вбита між Східні Пруси і найважнїйші краї бувшої російської держави. Її зелїзниці і водні дороги панують над доступом до України. Без польських обшарів не можна з поворотом навязати, утвердити і розширити наші зносини з Україною, а вони (зносини) є для Східних Прус конечною потребою, бо на них в часї мира у великій мірі полягав торговельний розцьвіт Кенїгсбергу. Прикра полїтика польського цла і тарифи зелїзничої може все приготовити поважні перешкоди. Просимо отже Його Цісарське і Королївське Величество, щоби оборону нашу забезпечити дорогою віддїленя від бувшої російської Польщі таких частий, які одиноко можуть дати стратегічне забезпечене для східно-пруської полудневої границі і можуть змусити Поляків, аби свою торговельну політику провадили в приязнім для Німеччини відношеню".

Шікаґовська часопись „Дзєннік Звьонзкови", обговорюючи сю справу, пише: „Можна вже нині з деякою певностию сказати, що нова границя Прус має бути на схід від Варти і Скрви аж до границь Східних і Західних Прус. Мають отже Пруси загорнути Углянну Долину і в той спосіб позбавити Польщу власного угля; дальше найбогатші рільничі і промислові околиці: часть петриківської губернії, майже цілу губернію калїшську, два повіти варшавської (нешавський і влоцлавський), і два повіти полоцької губернії (липнівський і рипінський). Разом понад 20.-000 квадратових кільометрів землї і 2,400,000 мешканців".

Крім того Німці кажуть Полякам забувати про польські землї, які до 1914 року належали до Німеччини. Віцепрезидент „Остмаркенферайну", др. Вагнер, один з найбільших гакатистів, так пише про сю справу: „Ми потребуємо цілковитого доказу зміни думки у Поляків. Поляки мусять нам зложити заяву, що по утвореню польської держави погодили ся з історичними фактами. В тім напрямі конечним є передівсім, аби польський король і установчі збори безуслівно зрікли ся пруських дільниць, шлюбуючи за себе і за всі часи, що будуть шанувати простір і границі німецької держави. Але таке урядове зречене ще не вистарчає, аби нас переконати про зміну їх внутрішного успособленя. Мусимо бачити дїла, котрі ясно нам вкажуть, що загал Поляків явно і добровільно зрікаєть ся відірваня пруських дільниць і що пруські Поляки не хочуть вже більше бути горожанами повстаючої держави, лише добрими Прусаками, які вірно держать з пруською державою, котра забезпечує їм охорону і добробут. Їх преса буде мусіла обрати цілком инший тон; вони самі не будуть, як доси, відділюватись від Німців; не будуть вже орґанїзувати ся в Прусах яко окрема національна одиниця; не будуть творити польської держави в державі німецькій, лише будуть мусіли з доброї волї, отверто і приязно поступати з Німцями, з котрими мають тусаму вітчину, тойсам родимий край".

Подаючи сю новинку, шікаґовський „Дзєннік Звьонзкови" говорить: „Маємо сильну віру, що Прусам не лише не вдасть ся виконанє намірів, які би цїлу Польщу віддали в німецьку неволю, але що будуть мусіли віддати Польщі усе те, що їй підступом, зрадою і насильством видерли".

Недоля Жидів у Бесарабії.

Нюйорська часопись „Джуіш Нюс" доносить, що відколи Німцї війшли до Бесарабії, відтоді тамошні Жиди стратили всякі горожанські права, здобуті протягом революції. Всї жидівські організації, які зродили ся підчас революції, розвязано, а 75 визначних жидівських провідників у Кишиневі посаджено до тюрми.

Гебрейська мова в Австрії заборонена.

Берлїнська „Ідіше Пресе" доносить, що австрійські власти заборонили кореспонденцію в гебрейській мові. Протести жидівських організацій нїщо не помогли. Правительство переводить сей закон в кождій місцевости.

Соціялїзація женщин в Московщині.

Текст проклямації, виданої большевицьким савєтом у Саратові, над Волгою в Московщині, привезено до Злучених Держав. Привіз її Ф. С. Генк, Американець, який приїхав щойно до Америки. Ся проклямація звучить:

Декрет:—Приватне посїдане жінки отсим зносить ся.

Причина:—Доси найкрасші женщини були власностию буржуїв, через що здержувано правильний розвій людської раси, а також роблено сим велику несправедливість і впроваджувано нерівність. Длятого постановляєть ся, що:

1.—По дни 1-го марта, 1918, зносить ся право мущини мати в посїданю жінку у віці між 18 і 32 роком житя. Женщина має виказати метрикою або пашпортом свій дійсний вік; колиж таких документів женщина не буде мати, тоді її вік осудить „спільний комітет" на основі вигляду женщини і зізнань сьвідків.

2.—Се не відносить ся до женщин, які є матерями більше ніж пятьох дітий.

3.—Бувший муж має зречи ся особистої власности своєї жінки, але може відвідувати її, коли йому вподобаєсь. Коли муж спротивить ся виконаню сього наказу, тоді силою відбереть ся його право.

4.—Отсим декретом жінки є виключені з приватного посїданя і є власностию всїх.

5.—Все вище сказане переводить в житє Анархістичний Клюб в Саратові. Протягом трох днів від оголошеня сього декрету, всї женщини є змушені реґіструвати ся і т. п.

6.—Доки сформуєть ся спільний комітет, який буде мати екзекутивну силу над всїми висше наведеними параграфами, доти таку контролю мають всї горожани. Кождий горожанин, який довідаєть ся, що котраєсь женщина не виконала повисших наказів, має донести про неї Анархістичному Клюбови, подати її імя і адресу, а також імя її батька.

7.—а) Кождий, що хоче користати з сього плану, мусить мати посьвідку від фабричного комітету або котроїнебудь робітничої юнії або від савєта робітничих, салдатських або селянських депутатів, що він належить до робітничої кляси. б) Кождий робітник платить 2% свого зарібку, щоби зібрати фонд, званий „народний пропаґандний фонд". Сю складку будеть ся збирати по фабриках кождого тижня і зібрану суму віддасть ся на потреби анархістичного комітету. Місцеві банки будуть також принимати такі вкладки. Мущини-горожани, які не належать до робітничої кляси, а хотїли би користати із сих привілеїв так, як инші, мусять платити по 100 рублів місячно на згаданий фонд.

8.—Всї женщини, які підлягають законови, побирають 238 рублів місячної пенсії з пропаґандного фонду.

9.—Надійні матери є вийняті зпід спільного обовязку на протяг пятьох місяців, три перед породом і два по породї.

10.—Всї дїти один місяць по народженю віддасть ся до заведеня, де їх будеть ся виховувати і научати аж до 17 року житя. Удержанє покриваєть ся з пропаґандного фонду.

11.—Кожда женщина, яка вродить близнята, дістає 200 долярів нагороди.

12.—Женщина і мущина є змушені берегти своє здоровлє, кождого разу піддаючись лікарським оглядинам в здоровляних лябораторіях, які удержуєть ся з пропаґандного фонду.

13.—Всї особи, які провинять ся, поширюючи суспільні недуги, будуть остро карані.

14.—Женщини лихого здоровля мають відносити ся до Товариства Анархістів о поміч.

15.—Анархістичний Клюб має нагляд над всїми повисшими наказами і особи, які не повинують ся йому, будуть впинними зради, будуть оголошені яко контра-анархісти і вороги народу.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Присутний, Перт Амбой, Н. Дж. — Ваша допись не буде поміщена в „Свободі". Зайдіть коли до нашої редакції, а ми Вам скажемо, чому подібні дописи не надають ся до друку.